

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 270/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou Mgr. Margarétou Lukačovičovou, Námestie Martina Benku 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prerokovanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 308/2008 a takto

rozhodol:

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE], na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie vecí v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 308/2008 porušené bolo.

2. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Nové Mesto nad Váhom povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

Odôvodnenie:

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2016 doručená s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), na pried'ahy v označenom konaní pred Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“), ktoré začalo 15. apríla 2008 a do podania s'ťažnosti nebolo právoplatne skončené, a to aj napriek s'ťažnosti adresovanej predsedníčke okresného súdu, ktorá ju uznala za dôvodnú.

2. S'ťažovateľ žiadal vysloviť porušenie v záhlaví označených základných práv, prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných pried'ahov, priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 12 000 € a nahradiť trovy konania.

3. Po prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie predsedníčka okresného súdu na výzvu ústavného súdu vo vyjadrení z 23. mája 2016 k jej obsahu urobila chronológiu procesných úkonov súdu od podania návrhu 15. apríla 2008 až po 20. máj 2016, keď bol spis predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu v dôsledku podaného odvolania navrhovateľom proti rozsudku okresného súdu z 11. januára 2016 so záverom, že s'ťažnosť nepovažuje za dôvodnú a netrvá na jej ústnom prerokovaní. Uviedla, že nezistila subjektívne pried'ahy pri vybavovaní veci a že vec sa iba z objektívnych príčin (praceneschopnosť konajúcej sudkyne, jej veľká pracovná zaťaženosť) a z príčin na strane navrhovateľa neskončila v primeranej dobe.

4. Sťažovateľ tiež súhlasil s upustením od ústneho pojednávania ústavného súdu.

5. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

6. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 308/2008 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

8. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány veci prerokovali, prípadne vykonali

rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z ustanovenia § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu.

12. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

12.1 Predmetom konania na okresnom súde bolo určenie neúčinnosti zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva medzi dlžníčkou a veriteľom. Vec nie je zložitá z právneho ani skutkového hľadiska a patrí k štandardnej rozhodovacej činnosti s dostatkom stabilizovanej a rozsiahlej judikatúry.

12.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by samotný sťažovateľ akýmkoľvek významným spôsobom prispel k zbytočným priet'ahom v konaní.

12.3 Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci sťažovateľa došlo k zbytočným priet'ahom.

13. Pokiaľ ide o hodnotenie postupu okresného súdu, ústavný súd zistil, že došlo k viacerým obdobiam nečinnosti v konaní, ktoré možno charakterizovať ako zbytočné priet'ahy najmä z hľadiska celkovej dĺžky konania pred okresným súdom, ktoré trvalo takmer 8 rokov a ešte stále nie je právoplatne skončené (proti rozsudku okresného súdu bolo podané odvolanie).

14. Na základe uvedeného ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v označenom konaní za taký, ktorý bol poznačený ničím neospravedlniteľnou nečinnosťou okresného súdu a ktorý v konečnom dôsledku nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a prispel k celkovej dĺžke napadnutého konania bez právoplatného skončenia veci. V napadnutom konaní došlo k neodôvodneným priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitou veci či v dôsledku správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku nečinnosti okresného súdu. Na tomto závere nič nemení ani dlhodobá práceneschopnosť konajúcej sudkyne či jej enormné pracovné zaťaženie, ktoré nesmú ísť na ťarchu účastníka konania – sťažovateľa.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že doterajším postupom okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd vzhľadom na meritórne rozhodnutie už nemusel prikazovať okresnému súdu, aby konal vo veci bez zbytočných prietáhov; preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel.

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

18. Podľa § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 12 000 €.

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušovaného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

21. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej sume 1 000 €, ktorú sťažovateľovi zaplatí okresný súd.

22. Trovy konania sťažovateľovi neboli priznané, lebo ich v písomných podaniach nevyčíslil (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016